

Amna Dervišagić

29.05.2025. 12:18

Pogledano: 61 puta

Efekat leptira - praksa

"Tragovi koje ljudi ostavljaju, najčešće su ožiljci"

Ako ste mislili da je efekt leptira samo užasan film iz 2004. s Ashtonom Kutcherom i Amy Smart u glavnim ulogama, razmislite ponovno. Film je bio samo novi pogled na mnogo stariji koncept. Efekt leptira je ideja da mali, naizgled trivijalni događaji mogu u konačnici rezultirati nečim s mnogo većim posljedicama. Na primjer, kada leptir zamahne krilima u Indiji, ta mala promjena tlaka zraka mogla bi na kraju uzrokovati tornado u lowi.

Izraz "efekt leptira" skovao je 1960-ih Edward Lorenz, profesor meteorologije na Massachusetts Institute of Technology, koji je proučavao vremenske obrasce. Osmislio je model koji pokazuje da ako uporedite dvije početne tačke koje ukazuju na trenutno mirno vrijeme, kasnije bi jedno područje moglo završiti s jakim olujama, dok je drugo mirno. Njegovi uvidi postavili su temelje za granu matematike poznatu kao teorija haosa, ideju pokušaja predviđanja ponašanja sistem koji su sami po sebi nepredvidivi.

Ed Lorenz , osnivač teorije haosa, također je razvio revolucionarne ideje o energiji slojevitih, rotirajućih fluida i dao važan doprinos razumijevanju atmosferske dinamike i predviđanja vremena. Bio je na fakultetu MIT-a od 1955. do penzionisanja 1988. Svojim dubokim doprinosom nauci, kao i svojim tihim držanjem, nježnom poniznošću i ljubavlju prema prirodi, dao je uvjerljiv primjer šta znači biti džentlmen i učenjak.

"Orange Day",kampanja kojom se javnost osvještava o nasilju nad ženama i djevojčicama, obilježen je i u našoj školi.

Simboličnim iscrtavanjem leptira na nadlanici ruke kojeg je radila za projekat Adnana Mesić, te izložbom narandžastih fraktala , učenice naše škole su skrenule pažnju da je nasilje prisutno u svim aspektima društva i da se žele boriti protiv nasilja!

Nasilje nad ženama ne treba tretirati kao lični problem, već kao društveni problem koji se može i mora spriječiti, jer to je jedno od najčešćih kršenja ljudskih prava, prijetnja je po živote žena, ugrožava njihovo fizičko i psihičko zdravlje, a direktna je prijetnja i sigurnosti njihove djece. Rodna pravda se ne može uspostaviti ako se ne razriješe mizoginističke strukture.

Svrha svakog nasilja je vršenje kontrole i moći.

Psihološko nasilje, koje je jako često, a djevojke i žene ga ne prepoznaju, se manifestira kao zastrašivanje pogledom, gestovima ili vikom, prisilom i prijetnjama – kao što je prijetnja fizičkim nasiljem, te drugim raznim ucjenama. Ponižavanje, pogrđni i diskriminirajući komentari, te javno ismijavanje su također oblici psihičkog nasilja. Emocionalno nasilje je često praćeno kontrolom ili dominantnim ponašanjem, ekstremnom ljubomorom ili izolacijom.

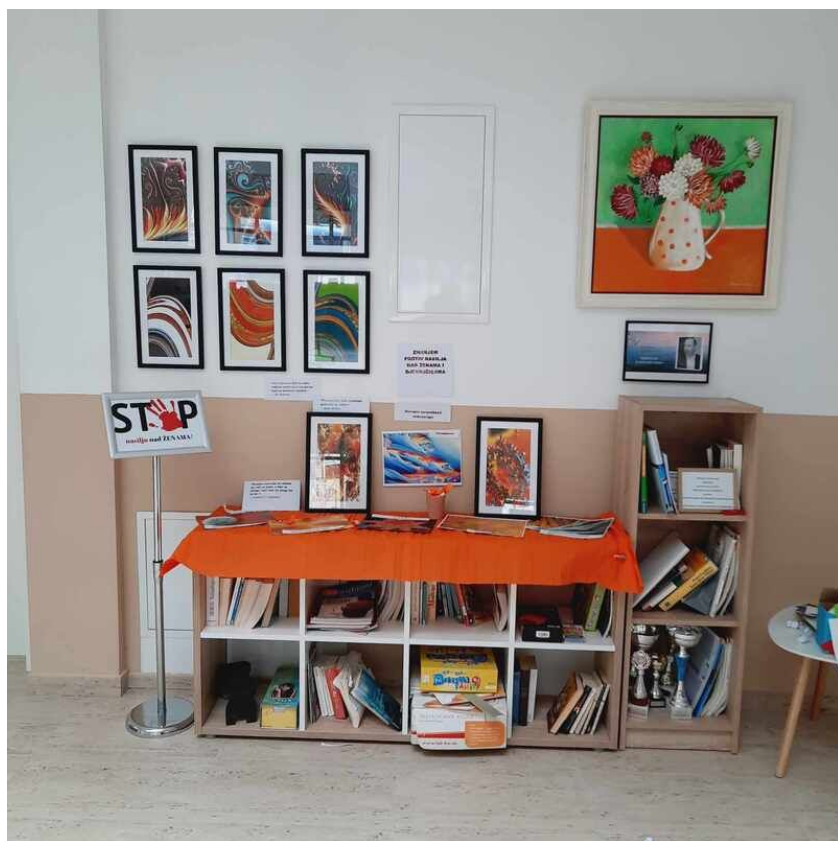
Sâmo svjedočenje nasilju kod djece može biti dovoljno da dovede do poremećaja spavanja, razvojnih poremećaja, agresivnosti ili anksioznosti. Nadalje, još jedan vrlo ozbiljan aspekt koji treba razmotriti je prenošenje i nasilnog ponašanja i traume na sljedeće generacije. Djeca koja dožive ili budu svjedoci nasilja i njegovih posljedica uče da prihvate ovo nasilje kao način rješavanja sukoba.

Projekat je osmislila i provela Amna Dervišagić, profesorica fizike.

Financijsku podršku projektu dali su Institut za razvoj mladih KULT

Edukativna strana projekta

Kana je *Lawsonia inermis* Fam. Lythraceae, monotipski rod, jedini primjer je *L. inermis*, porijeklom iz sjeverne i istočne Afrike, uveden i uzgajan u regiji Perzijskog zaljeva, na Arapskom poluotoku, Levantu i južnoj Aziji.

Raste u polusušnim tropskim područjima zonama, u suhim pjeskovitim, željezom bogatom tlu i prilagođen je dugotrajnoj suši. Ne podnosi mraz i uspijeva na temperaturama između 11°C i 45°C. Kana je dvogodišnje dvosupno, zeljasto pustinjaško drvo nalik žbunu. Prirodno će narasti šest do dvadeset stopa u visinu; u uzgoju drvo se orezuje jednom ili dva puta godišnje na kratak grm kako bi se dobilo više listova kane po hektaru.

Listovi kane, *Lawsonia inermis* mogu se koristiti svježi, iako se češće beru, suše i melju u prah. Kada se usitnjeni listovi kane, svježi ili osušeni, pomiješaju s blago kiselim voćnim sokom, molekuli lawsona u kani će biti spremni za bojenje. Ako stavite pastu od kane na kožu ili kosu, molekuli lawsona će migrirati iz biljne pulpe u keratin, ostavljajući crveno-narandžastu mrlju. Ova radnja je slična stavljanju mokre vrećice čaja na bijeli stolnjak. Što duže ostavite mokru vrećicu čaja na stolnjaku, mrlja je tamnija. Što duže ostavite pastu od kane na koži ili kosi, to će više molekula lawsona imati priliku da migrira u keratin, iako je šest sati općenito dovoljno za maksimalnu apsorpciju kane. Što više molekula lawsona migrira u keratin, to je boja zasićenija i bogatija.

Kana sama po sebi NE dolazi u nizu boja. Ne postoji biljka kao što je "plava kana", "smeđa kana" ili "crna kana". Biljka, kana, *lawsonia inermis*, ima samo jedan molekul boje i to crveno-narandžaste boje. Hemikalije, metalne soli ili druge biljke za bojenje moraju se dodati kani da bi se dobila bilo

koja druga boja osim crvene.

Ove mješavine se nazivaju složene kane. Neke biljke za bojenje mogu se dodati kako bi se promijenila boja kane. Neke hemikalije se mogu dodati kako bi se promijenila boja kane.

Metalne soli mijenjaju i fiksiraju mrlju od boje. Mnoge "boje kane" kreirane su metalnim solima. Najčešće korišteni materijal je olovni acetat, iako su korištene i soli srebra nitrata, bakra, nikla, kobalta, bizmuta i željeza.

Izložba je bila i edukativnog karaktera. Na stol ispod fraktala smo poredali neke mikroskopske uzorke u narandžastoj boji, tako da će posjetitelji moći ući u mikrosvijet paracetamola, C vitamina, mikročipa, plijesni na paradajzu i sl.

<https://gimnazijabk.weebly.com/vijesti-iz-scaronkole/previous/3>

O narandžastoj boji

Zanimljivosti o narandžastoj boji

Riječ "narandža" krije iza sebe pravu avanturu! Sve je počelo sa sanskritskom riječi "nāraṅga", koja se koristila za opisivanje voća narandže.

Kako su se narandže širile svijetom iz Azije, tako se širila i riječ, kupivši promjene na putu. Na perzijskom je postao "nārang", zatim "naranj" na arapskom i konačno "orange" kada je stigao u zemlje engleskog govornog područja oko 1500-ih.

Iako narandže postoje već dugo vremena, ljudi su je počeli zvati "narandžasta" tek nakon što je ime voća postalo popularno. Prije toga, boja se zvala kao "žuto-crvena" ili jednostavno "crvena".

Na perzijskom je postala "nārang", zatim "naranj" na arapskom i konačno "narandžasti" kada je stigao u zemlje engleskog govornog područja oko 1500-ih.

Da li ste znali da narandžasta boja ima svoje mjesto u spektru svjetlosti?. Njen raspon talasnih dužina je između 590 i 620 nanometara.

Narandžasta boja je dobila ime po voću, a ne obrnuto.

Prije nego što je voće "narandžasto" došlo u Evropu, boja se zvala "geoluhread" ili "žuto-crvena".

Narandžasta je boja koja se najviše povezuje s jesenskom sezonom, a kombinacija narančaste i crne usko je povezana s Noći vještica.

Bundeve, osnovna namirnica za Noć vještica, jedno su od najpoznatijih narandžastih povrća.

Frank Sinatra je imao veliku ljubav prema narandžastoj boji i čak je rekao: "Narandžasta je najsretnija boja!"

Mrkva je prvobitno bila ljubičasta, ali su je holandski farmeri u 17. vijeku uzgajali da bude narandžasta.

Olimpijski plamen se često prikazuje u narandžastoj nijansi, simbolizirajući strast i energiju.

Narandžaste ruže simboliziraju želju i fascinaciju.

Narandžasta boja sigurnosnih čunjeva i prsluka za spašavanje na čamcima pomaže da se ističu u različitim okruženjima.

Narandžasta je službena boja signalnog korpusa američke vojske.

Budistički monasi tradicionalno nose narandžaste haljine kao znak jednostavnosti i poniznosti.

Narandžasta boja asocira na kreativnost, energiju i entuzijazam.

Narandžasta se često koristi u brendiranju kako bi se prenio osjećaj zabave i uzbuđenja, kao u logotipima Fanta i Nickelodeon.

Tigar – Poznat po svom kulturnom narandžastom krznu sa crnim prugama koje im pomaže da se stapaju s visokim travama njihovog staništa

Orangutan – Ovi veliki majmuni imaju crvenkasto-narandžastu kosu i žive u tropskim prašumama.

Riba klovn – Poznata po svojoj jarko narandžastoj boji sa bijelim prugama, kao u filmu U potrazi za Nemom .

Crvena lisica – Uprkos svom imenu, mnoge crvene lisice imaju živopisnu narandžastu dlaku.

Zlatne ribice – Ovi popularni akvarijski ljubimci često dolaze u prekrasnim nijansama narandže.

Jarko narandžasta boja je zbog njihovog selektivnog uzgoja

Koi ribe – Koi mogu imati upečatljive narandžaste šare na tijelu.

Morska zvijezda– Neke vrste morskih zvijezda su jarko narančaste boje i nalaze se u koraljnim grebenima.

Bakarglava zmija – Ova zmija otrovnica poznata je po bakreno-narandžastoj boji.

Leptir Monarh – Njihova narandžasta i crna krila čine ih jednim od najprepoznatljivijih leptira.

Bradati zmaj – Neke vrste bradatih zmajeva imaju narandžastu nijansu, posebno tokom sezone parenja.

Baltimore Oriole – Ova mala ptica pjevica ima upečatljivo narandžasto i crno perje.

Orange Tabby Cat – Domaće mačke sa narandžastom dlakom se često nazivaju "đumbir" ili "tabby".

Narandžasti planet Mars prekriven je željeznim oksidom, što mu daje zarđalo narandžastu nijansu.

Narandžasta boja u plamenu označava temperaturu između 1.100 i 2.200 stepeni Farenhajta.

Obojili su most Golden Gate u San Franciscu "International Orange" za bolju vidljivost u magli.

Šezdesetih godina narandžasta je bila trendi boja u modi, posebno u hipi pokretu.

U nekim dijelovima svijeta, ljudi povezuju narandžu s jesenjim žetvama i obiljem.

Čovjekova žudnja za narandžastom bojom može značiti da želi socijalizaciju i zabavu.

Mnogi lanci brze hrane, poput Burger Kinga i Wendy'sa, koriste narandžastu boju u svojim logotipima kako bi stimulirali apetit.

U Japanu narandžasta boja simbolizira ljubav i sreću.

U starom Egiptu umjetnici su koristili narandžasti mineral zvan realgar da bi stvorili boju.

U Irskoj, ljudi povezuju narandžastu boju sa protestantizmom, povezujući je sa Vilijamom Oranskim.

Nacionalna boja Holandije je narandžasta, koja predstavlja boju holandske kraljevske porodice,

Kuću narandže.

Voće narandže prvi put je uzgajano u Kini prije više hiljada godina.

U kineskoj kulturi, ljudi smatraju voće "narandžastim" simbolom sreće.

"Narandžasta revolucija" u Ukrajini (2004) koristila je narandžastu kao simbol političke promjene. Vijetnamske narandže i tajlandske mandarine imaju jarko zelenu koru (ili koru) spolja, ali su narandžaste iznutr

Tags

Projekt

Aktivnosti u zajednici

Aktivnosti sa partnerima iz zajednice

Socio-emocionalni razvoj i razvoj ličnosti

Poseban vid nastavnog procesa - Vanškolske aktivnosti

Collections

Učenje otkrivanjem

Projekt

Partnerstvo obitelji i škole

Objava